

არსებული პრეზუმფცია, ვინაიდან ბინაში ცხოვრობდნენ როგორც მოსარჩელები, ისე მოპასუხე, ამიტომ პრეზუმფცია სამივეზე ვრცელდებოდა.

II. სასამართლო მსჯელობის შეჯამება

საკასაციო სასამართლომ სრულად დააკმაყოფილა საკასაციო საჩივარი და ყადაღისგან გაათავისუფლა სადავო ქონება. სასამართლოს განმარტებით, ასეთი ტიპის დავებში მტკიცების ტვირთი აწევს მოსარჩელეს, რომელმაც უნდა დაადასტუროს სადავო ქონებაზე მისი საკუთრების უფლება. ამ კუთხით მოსარჩელე მიუთითებდა, რომ ვინაიდან ნივთები განთავსებულია მის საკუთრებაში არსებულ ბინაში, ამიტომ ისინი მოსარჩელეს ეკუთვნის. სასამართლომ ყურადღება გაამახვილა სკ-ის 151 და 158 I მუხლებზე და განმარტა, რომ ვინაიდან სადავო ნივთები იმყოფებოდა მოსარჩელის კუთვნილ საცხოვრებელ ბინაში, ამიტომ მოპასუხე შემოსავლების სამსახურს უნდა ემტკიცებინა, რომ სადავო ნივთები არ ეკუთვნოდა მოსარჩელეს. სადავო ნივთები სკ-ის 151-ე მუხლის თანახმად წარმოადგენდა საკუთვნილებს, შესაბამისად, არსებობდა პრეზუმფცია, რომ მთავარი ნივთის მესაკუთრე იყო საკუთვნილების მესაკუთრეც.

გონა ოყრეშიძე

▶ 1.7 – 11/2020

საბანკო გარანტიის საფუძველზე გადახდილის პრინციპალისთვის დაბრუნება

1. საბანკო გარანტიის ნამდვილი ხელშეკრულების საფუძველზე ბენეფიციარისათვის გადახდილი თანხის უკან გამოთხოვა დაუშვებელია უსაფუძვლო გამდიდრების წესების საფუძველზე.

2. ვალდებულების დარღვევის შემთხვევაში კრედიტორი უფლებამოსილია გაანაღდოს საბანკო გარანტია. გარანტიის საფუძველზე გადაცემული შესრულების გამოთხოვის შე-

საძლებლობას კანონმდებლობა არ ითვალისწინებს.

(ავტორის სახელმძღვანელო წინადადება)

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს 2019 წლის 1 მარტის გადაწყვეტილება №ას-1681-2018

სკ-ის 879-ე, 881-ე და 976-ე მუხლები

II. ფაქტობრივი გარემოებები

მენარდე კომპანიასა და თავდაცვის სამინისტროს შორის დაიდო სახელმწიფო შესყიდვების შესახებ ორი ხელშეკრულება. ხელშეკრულებებით დადგენილი მინოდების ვადის გადაცილების მიზეზით სამინისტრომ კომპანიას დააკისრა პირგასამტეხლო, რის გადახდაზეც მენარდემ უარი განაცხადა. საბოლოოდ, სამინისტრომ მოთხოვნის აღსასრულებლად მიმართა სასამართლოს, რომელმაც ნაწილობრივ დააკმაყოფილა სამინისტროს მოთხოვნა და მენარდეს პირგასამტეხლოს სახით დააკისრა 5,000 ლარის გადახდა, რაც მენარდემ გადაიხადა. მიუხედავად ამისა, სამინისტრომ გაანაღდა საბანკო გარანტია და დამატებით მიიღო, ჯამში 40,659, ლარი. შესაბამისად, მენარდემ სამინისტროსგან მოითხოვა ზედმეტად მიღებული თანხის ანაზღაურებას. სამინისტრომ სარჩელი არ ცნო და განმარტა, რომ პირგასამტეხლო 5,000 ლარის ოდენობით მოსარჩელემ გადაიხადა ვადის დარღვევის გამო, სასამართლოს გადაწყვეტილების საფუძველზე, ხოლო საბანკო გარანტიის განაღდებას საფუძველად დაედო მენარდის მიერ ხელშეკრულებით ნაკისრი ვალდებულებების დარღვევა, რის გამოც გარანტმა დააკმაყოფილა ბენეფიციარის მოთხოვნა. პირველი ინსტანციის სასამართლომ სარჩელი დააკმაყოფილა და სამინისტროს მენარდის სასარგებლოდ დააკისრა 40,659 ლარის გადახდა. გადაწყვეტილება ძალაში იქნა დატოვებული სააპელაციო სასამართლოს მიერაც.

II. სასამართლო მსჯელობის შეჯამება

▶ 1.8 – 11/2020

საკასაციო სასამართლომ დააკმაყოფილა სამინისტროს საჩივარი, გააუქმა ქვედა ინსტანციის სასამართლოთა გადაწყვეტილებები და სარჩელის დაკმაყოფილებაზე უარი განაცხადა. სასამართლომ პრეიუდიციული ძალის მქონედ მიიჩნია ფაქტობრივი გარემოება იმის შესახებ, რომ მენარდემ დაარღვია მასზე დაკისრებული ვალდებულებები (რამდენადაც დარღვევა უკვე დადგენილი იყო სხვა სასამართლო დავაში). ხოლო, სამინისტრომ საბანკო გარანტიის თანხა საბანკო გარანტიის ხელშეკრულების საფუძველზე მიიღო, რაც, უზენაესი სასამართლოს განმარტებით, ავტომატურად გამორიცხავდა სკის 976-ე მუხლის გამოყენების შესაძლებლობას. ამიტომ, უზენაესი სასამართლოს მითითებით მოთხოვნა, შეიძლება, ეფუძნებოდეს საბანკო გარანტიის მომწესრიგებელ ნორმებს. შესაბამისად, სახეზეა სახელშეკრულებო და არა კონდიქციური მოთხოვნა. სასამართლოს განმარტებით საბანკო გარანტია, გარკვეულწილად, მესამე პირის სასარგებლოდ დადებული იმგვარი გარიგებაა, რომელიც უზრუნველყოფს პრინციპალის მხრიდან ვალდებულების დარღვევის შემთხვევაში მისი კრედიტორის ინტერესებს. ამასთან, საბანკო გარანტია არააქცე-სორული ბუნებისაა, რაც იმას ნიშნავს, რომ იგი დამოკიდებული არ არის უზრუნველყოფილ ვალდებულებაზე. საკასაციო პალატამ განმარტა, რომ საბანკო გარანტიის ინსტიტუტის მარეგულირებელი არცერთი ნორმა არ შეიცავს ბენეფიციარისათვის გარანტიის საფუძველზე გადაცემული შესრულების გამოთხოვის შესაძლებლობას, მით უფრო იმ პირობებში, როდესაც უდავოა, რომ ვალდებულება დაირღვა. ამდენად, იურიდიულად გაუმართლებელია პრინციპალის მოთხოვნა ბენეფიციარის მიმართ, დააბრუნოს საბანკო გარანტიის საფუძველზე მიღებული შესრულება.

გოჩა ოყრეშიძე

არაჯეროვანი შესრულებით გამოწვეული ზიანის ანაზღაურება

არაჯეროვანი შესრულება, რომელიც კრედიტორის სხვა სამართლებრივ სიკეთეებსაც აზიანებს, წარმოადგენს არა დელიქტურ, არამედ სახელშეკრულებო ზიანს.

(ავტორის სახელმძღვანელო წინადადება)

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს 2016 წლის 17 ივნისის გადაწყვეტილება № ას-313-298-2016

სკ-ის 317-ე, 394-ე და 647-ე მუხლები

II. ფაქტობრივი გარემოებები

მოსარჩელემ ორი თანამოპასუხისათვის მოითხოვა მიყენებული ზიანის 5,750 ლარის ოდენობით სოლიდარულად დაკისრება. მოსარჩელის განმარტებით, მას ერთ-ერთი თანამოპასუხე დაპირდა, რომ გამოაცვლევიანდა კუთვნილი ავტომობილის ზეთსა და ფილტრს საკუთარ მალაზიაში, სადაც ასევე ეწევიან ამგვარ მომსახურებას. თუმცა, შეძენილი და დამონტაჟებული ფილტრი აღმოჩნდა უხარისხო, ვერ უზრუნველყო საკმარისი რაოდენობის ზეთის გატარება, რის შედეგადაც დაზიანდა მოსარჩელის კუთვნილი ავტომობილის ძრავი, რომლის შეკეთებისათვის მოსარჩელეს მოუხდა დიდი ოდენობით ხარჯის განევა და მიადგა ზიანი. მოპასუხეებმა სარჩელი არ ცნეს და განმარტეს, რომ მათ ზიანის მიყენებაში ბრალი არ მიუძღვით, რადგანაც ავტომობილის ძრავს ისედაც ჰქონდა პრობლემა, რის თაობაზეც მოსარჩელემ თავადვე განაცხადა, გამყიდველმა მოსარჩელეს მხოლოდ ის შესთავაზა, რომ ზეთი გამოეცვალათ მის მალაზიაში, ფილტრის შერჩევაში მას მონაწილეობა არ მიუღია.

პირველი ინსტანციის სასამართლოს გადაწყვეტილებით სარჩელი დაკმაყოფილდა, მოპასუხეებს მოსარჩელის სასარგებლოდ სოლიდარულად დაეკისრათ 5,750 ლარის. შეტანილი